

Wydział Zarządzania
Uniwersytet Warszawski

www.wz.uw.edu.pl

Ul. Szturmowa 1/3, 02-678 Warszawa, Polska
Tel.: +48 22 55 34 002, +48 22 55 34 022, fax: +48 22 55 34 001

E-mail: wz@wz.uw.edu.pl

Warszawa, 27.05.2022

RECENZJA

dorobku **dra Marcina Staniewskiego** w postępowaniu habilitacyjnym prowadzonym przez Komisję Habilitacyjną pod przewodnictwem prof. Szymona Cyferta, przed Radą Dyscypliny Naukowej Nauk o Zarządzaniu i Jakości Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

Odpowiadając na pismo prof. dr hab. Pawła Luli z dn. 14.03.2022 (które odebrałam 14.04.2022 wraz z dokumentacją przekazaną przez Habilitanta), informujące o powołaniu mnie w skład Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie: nauki o zarządzaniu i jakości, przedstawiam recenzję dorobku naukowego dr Marcina Staniewskiego.

Dr Staniewski we wniosku z 01.12.2021 jako główne osiągnięcie naukowe „Uwarunkowania aktywności biznesowej i osiągnięcia sukcesu w przedsiębiorczości”.

Przygotowana recenzja uwzględnia przesłane dokumenty, w tym osiągnięcie, a także wymogi zawarte w aktach regulujących przyznawanie stopnia doktora habilitowanego, w szczególności Ustawie z dnia 20 lipca 2018 Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zmianami), zwanej dalej Ustawą.

1. WPROWADZENIE

Otrzymana przeze mnie dokumentacja habilitanta obejmowała:

- Oświadczenie Habilitanta o tym, że w 2016 Rada Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH odmówiła mu nadania stopnia doktora habilitowanego,
- Wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego z 01.12.2021,
- Osiągnięcie, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2b Ustawy (cykl artykułów),
- Oświadczenia współautorów publikacji,
- Wykaz osiągnięć naukowych,
- Kopie wybranych publikacji pozostałej działalności naukowej,
- Autoreferat,
- Wykaz osiągnięć naukowych,
- Kopię dyplomu doktora (Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego – obecnie Akademia Leona Koźmińskiego, 2006).

Wraz z dokumentacją przesłano także Uchwały Senatu UE w Krakowie nr 54/2019 oraz 50/2020 regulujące zasady postępowania w sprawach o nadanie stopnia doktora habilitowanego, pismo informujące o powołaniu w skład komisji, kopię pisma RDN oraz kopię pisma Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości do członków Komisji Habilitacyjnej i ramowy harmonogram postępowania.

Autoreferat, wykaz osiągnięć naukowych i inne dokumenty zostały przygotowane zgodnie z wymogami udostępnionymi przez RDN. Dokumenty dostarczono również w wersji elektronicznej (pendrive).

Przesłany do oceny dorobek świadczy o sporej, wielowymiarowej aktywności habilitanta. Już na wstępie stwierdzam, że aktywność Habilitanta spełnia w mojej opinii wymogi określone w paragrafie 219 ust.1 Ustawy. Zatem, Habilitant przedstawił dokumentację potwierdzającą uzyskanie stopnia doktora, posiada w dorobku osiągnięcia naukowe (cykl artykułów) stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni. Bardziej szczegółową ocenę dorobku Habilitanta przedstawiam poniżej, czym argumentuję moją pozytywną opinię o tym dorobku.

2. OCENA DOROBKU HABILITANTA

Dr Marcin Staniewski to absolwent Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Szkoły Wyższej w Krakowie (licencjat, 1998) i Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego (magisterium, 2000). Obronił doktorat w 2006 roku na podstawie rozprawy „Zarządzanie zasobami ludzkimi a zarządzanie wiedzą w przedsiębiorstwie”, przygotowanej pod kierunkiem prof. Grażyny Gierszewskiej w Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego (obecnie Akademia Leona Koźmińskiego). Stopień nadano uchwałą Senatu WSPiZ 20 lipca 2006 roku. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli profesorowie Kazimierz Doktor i Henryk Król.

W informacji o dotychczasowym zatrudnieniu dr Staniewski podał WSPiZ im. L. Koźmińskiego, gdzie w latach 2000 – 2005 był zatrudniony na stanowisku asystenta w Centrum, Studiów Zarządzania oraz był asystentem Prorektora ds. badań naukowych. Od listopada 2005 jest zatrudniony w Akademii Ekonomiczno – Humanistycznej w Warszawie (poprzednia nazwa: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie) na stanowisku adiunkta. W szkole tej pełnił i pełni różne funkcje (obecnie – Prorektor ds. nauki).

Moją ocenę koncentruję na osiągnięciach Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora. Ocenę podzieliłam na trzy części: ocena głównego osiągnięcia (cykl artykułów), ocena pozostałej aktywności naukowej, oraz pozostałe elementy osiągnięć Kandydata (w tym organizacyjne i dydaktyczne). Zarówno osiągnięcie, jak i pozostały dorobek naukowo - badawczy, mieszczą się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

A. Główne osiągnięcie – cykl artykułów

Jako swoje główne osiągnięcie Habilitant wskazał cykl artykułów „Uwarunkowania aktywności biznesowej i osiągania sukcesu w przedsiębiorczości”. Na cykl składa się 15 tekstów opublikowanych w latach 2013 – 2021, z czego 13 opublikowano w latach 2013 – 18, zaś 2 – w okresie 2019-2021. Są to, poza jednym, artykuły opublikowane we współautorstwie. w Gros prac opublikowano w języku angielskim, w pismach wydawanych przez międzynarodowych, często uznanych wydawców. Najwięcej tekstów Kandydat opublikował w piśmie o uznanej renomie i wysokim IF – Journal of Business Research (aż 6 tekstów, wszystkie powstały po 2016 roku, w

pięciu współautorką była Katarzyna Awruk). Wszystkie artykuły zostały przez Kandydata udostępnione w sposób umożliwiający ich ocenę, zaś ich treść streszczono dość obszernie w autoreferacie.

Przedstawione do oceny teksty obejmują dość szeroką tematykę, mają jednak wspólny mianownik, wszystkie łączy tematyka przedsiębiorczości, pojawiają się w nich wątki uwarunkowań działalności przedsiębiorczej i sukcesu. Prace dotyczą przy tym zarówno przedsiębiorczości indywidualnej, jak i organizacyjnej, a także np. motywacji przedsiębiorczych studentów. Pomimo pewnego rozproszenia tematycznego, przedstawione prace można uznać za cykl, choć do doboru tekstów można mieć pewne zastrzeżenia. Najbardziej spójne tematycznie są przy tym artykuły dotyczące sukcesu.

W swoim autoreferacie Kandydat wskazał, że w cyklu stara się odpowiedzieć na 14 różnych pytań. Wydaje się, że Kandydat mógł przedstawić nieco bardziej skoncentrowany tematycznie cykl (to zapewne oznaczałoby zmniejszenie liczby tekstów). Przykładowo, pytanie „Jaki jest poziom innowacyjności przedsiębiorstw sektora MSP w Polsce” (p.12) jest wprawdzie interesujące, wydaje się jednak, że w ramach tak zdefiniowanego cyklu nie tworzy dodatkowej wartości. Podobnie, część tekstów dotyczących motywacji czy intencji przedsiębiorczych studentów nie do końca wpisuje się w główny nurt cyklu. Wydaje mi się, że nie należało bać się zmniejszenia liczby artykułów, które pozwoliłyby na przedstawienie bardziej koherentnej całości.

Wracając jednak do oceny dobranych przez Kandydata do cyklu artykułów, należy stwierdzić, że wszystkie teksty zostały opublikowane w pismach oferujących proces recenzyjny, często wnikliwy. Można zatem uznać, że ich wartość merytoryczna została wstępnie zweryfikowana przez Recenzentów i redakcje owych czasopism. Konstrukcja artykułów cyklu jest typowa, i uwzględnia podstawowe wymogi stawiane tekstom publikowanym w renomowanych pismach.

W przypadku prac mających stać się podstawą uzyskania stopnia doktora habilitowanego niezwykle istotny jest również ich profil, a także prezentowany w nich warsztat. Teksty przedstawione w ramach cyklu nawiązują do badań empirycznych i zawierają opis metodyki tych badań. Niekiedy opis ten jest skrótowy, w niektórych przypadkach – nieco dłuższy. Na podstawie tych opisów (i wspomnianej już weryfikacji przez recenzentów), można sformułować wniosek o należytym opanowaniu warsztatu badawczego przez Kandydata.

W mojej opinii na szczególną uwagę zasługują teksty Kandydata związane z problematyką sukcesu. To właśnie one stanowią wkład do rozwoju dyscypliny i stanowią silną stronę osiągnięcia wskazanego przez dra Staniewskiego. W szczególności trzeba tutaj zwrócić uwagę na 4 artykuły opublikowane w latach 2016 – 2021 na łamach Journal of Business Research (w autoreferacie mają one numery: 1,2, 14 i 15), a po części także na tekst z JBR z 2016 roku (6). Przykładowo, dwa z artykułów napisanych wspólnie z Katarzyną Awruk i opublikowanych w latach 2018-2019 dotyczy opracowywania oraz wstępnej walidacji (2018, tekst 1) oraz wstępnej walidacji (2019, tekst 15) narzędzia pomiarowego, którego założeniem było uwzględnienie zarówno subiektywnych, jak i obiektywnych wymiarów sukcesu w krótkim i długim okresie. Wynikiem analiz autorów było stworzenie Questionnaire of Entrepreneurial Success (QES); to narzędzie, jak wskazują autorzy w obu wskazanych tekstach, jest potencjalnie obiecujące i daje dobre możliwości pomiaru zjawiska.

Jestem zwolenniczką prezentowania cyklu publikacji jako osiągnięcia w postępowaniu habilitacyjnym. Podejście takie ma jednak swoje wady, które uwidoczniły się w przypadku cyklu zaprezentowanego przez dra Staniewskiego. W szczególności chodzi mi tutaj o wskazane wcześniej rozproszenie tematyczne. W takich wypadkach wyobrażam sobie, że stworzenie monografii mogłoby wnieść wartość porządkującą do dorobku. W przypadku dr Staniewskiego taka monografia mogła zostać poświęcona na przykład uwarunkowaniom i wymiarom sukcesu i porządkować dotychczasową wiedzę na ten temat. Habilitant zdecydował jednak inaczej i należy ten wybór uszanować.

Podsumowując, uważam, że cykl artykułów przedstawiony przez Habilitanta jako osiągnięcie, może zostać pozytywnie oceniony i w mojej opinii wnosi wkład do rozwoju dyscypliny, spełniony został zatem warunek określony w art. 219 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, ust. 1 pkt 2. Wkład ten polega na umożliwieniu pełniejszego rozpoznania uwarunkowań działalności przedsiębiorczej, a w szczególności – sukcesu w działaniach przedsiębiorczych. Te obszary zainteresowań Kandydata nie są może pionierskie, ale niewątpliwie warte są podjęcia. Co więcej, pomimo szerokiego zainteresowania badaczy, ciągle istnieją w tych obszarach luki. Do niektórych z tych luk odniósł się Kandydat w swoich pracach.

B. Pozostała aktywność naukowa

Przez kilkanaście lat po uzyskaniu stopnia doktora (2006), w szczególności zaś w okresie ostatnich 8 – 10 lat Habilitant zgromadził dorobek naukowy, który zarówno w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym może zostać pozytywnie oceniony.

Co interesujące, większość tego dorobku nie jest tematycznie związana z przedsiębiorczością, którą Kandydat określa jako kluczowy obszar w swoim dorobku. Z jednej strony jest to zrozumiałe – większość badaczy prowadzi wielowątkowe dociekania, z drugiej jednak strony w przypadku Kandydata zaskakujące jest duże rozproszenie tematyczne dorobku, występujące nawet tam gdzie (w nielicznych przypadkach) występuje jako wyłączny autor publikacji (np. w tekście z 2012 roku o interesariuszach projektu budowy podziemnego magazynu gazu Kosakowo). Być może to rozproszenie (czy też eklektyczność) rzuca się w oczy dlatego, że Kandydat w Autoreferacie w niewielkim stopniu porządkuje ten pozostały dorobek w wątki tematyczne, nie pokazuje też ich wzajemnego powiązania.

Pomimo jednak zastrzeżeń dotyczących formy prezentacji uważam, że zaprezentowany pozostały dorobek, zarówno publikacyjny, jak też inny, spełnia wymogi sformułowane w art. 219 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, ust. 1 pkt 3, a więc jest to aktywność naukowa, którą można uznać za istotną.

Na dorobek publikacyjny Kandydata składa się na niego kilkadziesiąt wydanych po doktoracie pozycji, w których Habilitant jest autorem lub współautorem, w tym 3 monografie, 10 rozdziałów w monografiach i 25 artykułów naukowych. Był też współredaktorem 5 monografii naukowych oraz kilku numerów tematycznych czasopism. Ilościowo dorobek jest wystarczająco liczny, choć były lata, w których Kandydat wykazywał się zmniejszoną aktywnością publikacyjną. Oczywiście ocena ilościowa to tylko jeden – mniej ważny – element oceny dorobku Kandydata.

Jakościowa ocena publikacji, które dr Staniewski ma w dorobku prowadzi do wniosku, że jest to dorobek zasługujący na pozytywną ocenę. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że kilka spośród artykułów znajduje się w pismach posiadających IF, co świadczy o tym, że Kandydat nie zgrupował wszystkich takich tekstów w ramach głównego osiągnięcia. Jest to widoczne zwłaszcza w nowszych publikacjach, choć pojedyncze (bardzo rozproszone tematycznie) publikacje pojawiały się w pismach z IF także nieco wcześniej. Prowadzi to do wniosku, że

poprzednie postępowanie habilitacyjne, które nie zakończyło się dla Kandydata sukcesem, stanowiło dla niego dobrą wskazówkę dla dalszego rozwoju naukowego.

Habilitant dołączył do dokumentacji elektronicznej wersje pdf 8 swoich prac (poza głównym osiągnięciem). Prace te zasługują na dobrą ocenę merytoryczną, a wart podkreślenia jest fakt, iż kilka z nich zawiera międzynarodowe analizy porównawcze. Potwierdza to moją opinię sformułowaną na podstawie głównego osiągnięcia, że Kandydat nie tylko stara się publikować w języku angielskim i wydawnictwach międzynarodowych, ale także w swoich zainteresowaniach badawczych wychodzi poza otoczenie lokalne.

Choć rozpoznawalność, mierzona cytowalnością, nie jest jednym z kryteriów oceny, może stanowić przyczynek do interpretacji zasięgu oddziaływania prac Habilitanta. Dr Staniewski ma w swoim dorobku prace znajdujące się w bazach danych SCOPUS i Web of Science. W popularnym Google Scholar liczba cytowań jego prac wynosi obecnie blisko 970 (26.02.2022), a na dzień złożenia wniosku – wynosiła wg załączonej dokumentacji 791. Takie wyniki można uznać za dobre, świadczące o tym, że dorobek Habilitanta jest dostrzegany przez innych badaczy. W naukach o zarządzaniu i jakości w Polsce relatywnie niewielu badaczy na tym etapie kariery naukowej może pochwalić się wyższą cytowalnością.

W zakresie pozostałego dorobku naukowego i badawczego należy zwrócić uwagę na realizowane krajowe i międzynarodowe projekty naukowe, oraz na aktywność konferencyjną. Kandydat ma doświadczenie w kierowaniu projektami badawczymi wyłonionymi w drodze konkursu. Część z wymienionych w dokumentacji projektów była wprawdzie finansowana przez jednostkę macierzystą lub nie miała charakteru rozpoznawalnego konkursu krajowego/międzynarodowego. Jednak projekty NCN którymi kierował (dwa – jeden 2012 – 2015 i drugi realizowany obecnie), a także inne projekty, w których był członkiem zespołu (np. grant KBN 2005 – 2008) pokazują, że ten rodzaj aktywności jest Kandydatowi znany i może on wykazać się sukcesem w pozyskiwaniu grantów.

Aktywność konferencyjna dra Staniewskiego jest dość skromna. Po uzyskaniu w 2006 roku stopnia doktora uczestniczył on w 17 konferencjach naukowych, przy czym od 2012 roku były to wyłącznie konferencje zagraniczne (11). Nie jest widoczna aktywność konferencyjna Kandydata

na kluczowych polskich konferencjach z dyscypliny, duża część konferencji zagranicznych nie należy do najważniejszych dla dyscypliny (czy subdyscypliny przedsiębiorczości). Kilka konferencji to jednak wydarzenia rozpoznawalne.

Kandydat ma na swoim koncie krótkie pobyty naukowe i dydaktyczne w jednostkach zagranicznych, a także jeden nieco dłuższy pobyt w International School of Management w Preszowie (Słowacja). Nie wskazano naukowych efektów tej współpracy, ale Kandydat ma na koncie pracę w międzynarodowych zespołach badawczych skutkującą publikacjami, co wskazano w wykazie dorobku.

Podsumowując pozostałe aktywności naukowe Kandydata należy stwierdzić, że, choć nie są pozbawione słabszych stron, mogą zostać pozytywnie ocenione i uznane za istotne.

C. Pozostałe osiągnięcia, w tym dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

Dr Marcin Staniewski angażuje się w działalność organizacyjną w macierzystej uczelni, czego wyrazem jest pełnienie przez niego różnych funkcji – Kierownika Katedry Zarządzania Zasobami Ludzkimi (2015 – 2019), Dyrektora ds. Rozwoju (do 2019) czy Prorektora ds. nauki (od 2019 roku). Dr Staniewski uczestniczył również w pracy wielu komisji w uczelni. Dr Staniewski organizował również działalność dydaktyczną, na przykład poprzez przygotowywanie wniosków dotyczących nowych kierunków studiów, czy udział we wdrażaniu systemu ECTS.

Kandydat jest aktywny w zakresie dydaktyki prowadząc zajęcia z kilku przedmiotów w Polsce, a także w ramach krótkich wyjazdów zagranicznych w uczelniach w Ukrainie, Macedonii, Słowacji, Rumunii. Dr Staniewski był promotorem 131 prac dyplomowych (wszystkie te prace wymieniono w autoreferacie), a także recenzentem 90 prac (te prace również wymieniono w autoreferacie). Nie wskazano udziału w kształceniu doktorantów.

Opisana wyżej pozostała działalność nie stanowi wprawdzie ustawowego kryterium uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego, jednakże trzeba podkreślić, że w przypadku dra Staniewskiego zasługuje na pozytywną ocenę.

Wskazane we wcześniejszych częściach recenzji czynniki umożliwiają mi wyrażenie pozytywnej opinii o osiągnięciach dra Marcina Staniewskiego jako kandydata do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Całość dorobku mieści się w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, i jak już wskazałam na wstępie - wnosi wkład do rozwoju tej dyscypliny.

Podsumowując moje uwagi zawarte w recenzji podkreślę, że za słabe strony dorobku Kandydata można uznać:

- Rozproszenie tematyczne części dorobku i wrażenie pewnej eklektyczności wynikające z faktu, że w Autoreferacie nie zadbano o przedstawienie powiązań pomiędzy poszczególnymi elementami i wątkami tematycznymi,
- Słabą aktywność konferencyjną i niewielką aktywność w polskim środowisku nauk o zarządzaniu, czego wyrazem jest brak prezentacji dorobku na najbardziej rozpoznawalnych konferencjach naukowych,
- Zbyt szeroka prezentacja cyklu publikacji zaprezentowanego jako główne osiągnięcie,
- Brak wykazanych relacji z renomowanymi jednostkami naukowymi zagranicznymi i polskimi.

Za najważniejsze silne strony dorobku, które moim zdaniem przeważają nad słabymi i przesądzają o pozytywnej ocenie, można natomiast uznać:

- Dużą liczbę publikacji w renomowanych, rozpoznawalnych pismach międzynarodowych z wysokim IF (w szczególności Journal of Business Research),
- Umiejętność pracy w zespołach badawczych (większość publikacji powstała we współautorstwie, co ja postrzegam jako zaletę),
- Dużą ogólną aktywność naukową Kandydata na różnych polach (publikacje, udział w projektach, współpraca itd.),
- Prowadzenie badań naukowych w obszarach mających jednocześnie znaczenie teoretyczne i aplikacyjne,
- aktywność organizacyjną.

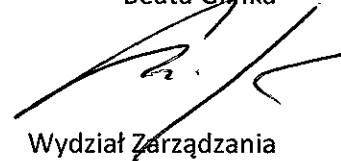
3. WNIOSEK KOŃCOWY

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzam, dr Staniewski **spełnia** formalne i merytoryczne **wymogi** ubiegania się o stopień doktora habilitowanego określone w Ustawie.

Osiągnięcia naukowe Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora, wkład w rozwój dyscypliny oraz działalność naukowa prowadzona w więcej niż jednej jednostce są wystarczające do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Całość dorobku Kandydata mieści się w tej dyscyplinie.

W związku z powyższym **popieram wniosek Kandydata** o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Beata Glinka

Wydział Zarządzania
Uniwersytet Warszawski